REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Dumineca* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 257. Brașov, Vinerî-Sâmbătă 23 Noemvrie (6 Decemvrie). 1902.

† Dr. Ioan Rațiu.

O telegramă, ce am primit'o adî după amédî din Sibiiu, ne aduce durerósa veste, că Dr. Ioan Rațiu, bărbatul, al căruia nume e strîns legat de luptele și suferințele politice impuse de forța majoră a împrejurărilor vitrege poporului nostru în ultimele decenii, nu mai este între cei vii. O mórte subită l'a răpit dintre noi pentru tot-deuna.

Vestea acésta va face pretutindenî cea mai tristă impresiune, căcî réposatul ca veteran președinte al comitetului central al partidului național român din Transilvania, Bănat și Țéra ungurésca, este cunoscut pretutindenî printre Românî și toțî au urmărit cu simpatie prigonirile și suferințele, ce-a trebuit se le îndure mai ales de când a condus deputația, ce s'a dus cu Memorandul la Viena.

Ne este încă viu în memorie cât de mult i-s'a dovedit acéstă simpatie bětrânului președinte din partea românimei întregi, când îndată după-ce se reîntorsese de la Viena în Iunie 1892 la domiciliul sěu din Turda, plebea de strade de acolo, ațîțată de șovinismul militant, dușman esistenței și culturei nóstre naționale, „și-a rěsbunat“, bombardând cu pietri, între strigăte și urlete sělbatice, casa lui Rațiu.

Din momentul acesta Dr. Ioan Rațiu a devenit așa dicênd întruparea viilor proteste ale românimei în contra atrocităților și a sělbăticiei dușmanilor ei.

Evenimentele, ce au urmat: procesul făcut comitetului partidului pentru memorand, condamnarea lui Rațiu și a soților sěi din comitet la pedepse grele și îndelungate de închisóre, întemnițarea lor și în legătură cu acésta disolvarea comitetului central și interdicerea funcționărei partidului nostru național însu-șî sunt pré bine cunoscute de toțî și este bine cunoscut și rolul, ce l'a jucat în tot timpul Dr. Ioan Rațiu.

Orî-ce s'a dis și s'ar mai dice, cu drept orî cu nedrept, despre rolul acesta, décă Dr. Rațiu și l'a îndeplinit perfect, orî nu fără se fi comis și câte o eróre, despre un lucru nimenî nu va puté fi în dubiu, că el, în mijlocul celor mai aprige amenințărî și prigonirî, a rěmas credincios causei naționale și a preferit mai bine a suferi închisóre și amendî în banî, decât a-se abate dela drumul, ce i-l indica consciința sa de Român.

Dr. Ioan Rațiu din tinerețele sale până în dilele nóstre avuse ocasiune se vadă epocele, prin care a trecut desvoltarea poporului român redeșteptat dintre Tisa și Carpațî, și se ia parte la străduințele și luptele Românilor, mai ales dela 1860 încóce. El a fost între anii 1860—1865 ca deputat în dieta din Sibiiu, și apoi ca deputat între cei 13, cațî s'au putut strecura pe basa legei electorale feudale în dieta din Clușiŭ dela 1865, și carî, în frunte cu Șaguna și Șuluțiu, au dat „vot separat“ în contra hotărîrei majorității privitor la uniunea Ardealului cu Ungaria, unul dintre cei mai vědutî conducětorî.

Mai târdiu, în dile fórte critice pentru poporul nostru, sórtea l'a adus în fruntea comitetului central al partidului nostru național. Décă acestă sórte capriciósă l'a osêndit se vadă cu proprii sěi ochî cum partidul a fost lovit și umilit prin forța covêrșitóre a adversarilor lui și prin neajunsurile și slăbiciunile dinlăuntrul lui, i-a dat însě tot ea mângâierea și speranța, că vița inteligentă și viteză, din care a ieșit, nu va mai puté fi strivită de nicî o putere lumésca, căcî, tare prin talentele sale și dorul sěu de înaintare, ea se va ridica cu putere neînvingibilă spre împlinirea marelui ei destin.

Din tóte părțile și unghiurile patriei nóstre Românii, pětrunșî de adêncă durere, trimite-vor un dureros rěmas bun lui Ioan Rațiu, ca semn de vecînică recunoscință, că a suferit atâtea prigonirî și amărăciunî pentru credința sa în isbênda causei drepte și sfinte a națiunei române.

Neuitată fiă-i memoria!

Proiectul militar in comisiunea finanaiară. Marțî s'a început în comisiunea financiară a camerei ungare desbaterea asupra proiectului militar, prin care se cere urcarea contingentului recruților. La cele 4 milióne 300.000 cor. votate de delegațiunî, se vor mai adăuga alte 600.000 cor. pentru acoperirea cheltuelilor. Din partea opoșiției kossuthiste conducětorul partidului independist Francisc *Kossuth* a declarat, că opoșiția nu votéză nicî un ban pentru o armată, care în loc de a servi apěrarea țěrei, îî amenință libartatea. Armata acésta — dice — nu însuflețesce pe Maghiar și colorile negru-galben și limba de comandă germană, nu pot predispune pe Maghiarî la jertfe. Altfel ar sta lucrul, décă Ungaria ar avé armată independentă. Lui Kossuth i-a rěspuns ministrul *Fejérváry*, după care a luat cuvêntul Bela *Komyathy*, ținênd un lung discurs, pe care și l'a continuat în ședința de Mercurî. El a declarat, că partidul sěu va lupta cu tóte armele contra acestui proiect.

Numele de localitățî maghiare in parlamentul austriac. In ședința de alaltăerî a „Reichsrath“-ului, deputatul *Hank* și soțî a interpelat guvernul cu privire la întrebuințarea numelor de localitățî germane și maghiare în contactul oficios dintre judecătoriile austriace și ungare. — Ministrul president *Koerber* a rěspuns declarând, că pe basa unei învoelî cu guvernul unguresc, autoritățile austriace întrebuințéză *limba germană* în contactul lor cu autoritățile ungare, și din potrivă scrisorile autorităților ungare către cele austriace se fac în limba maghiară. Guvernul unguresc n'a făcut nicî o obiecțiune contra aceea ca în contactul lor oficial cu autoritățile ungare, autoritățile austriace *se folosésca atât la adrese, cât și în text numirile germane de localitățî*. — Diarele șoviniste maghiare sunt nemulțumite cu declarația lui Koerber și soméză guvernul unguresc se facă tot posibilul, ca autoritățile austriace se întrebuințeze în corespondențalor cu autori- tățile ungare *numirile maghiare* ale localităților.

Obstrucțiune. In dieta ungară se urméză desbaterea proiectului de indemnitate. Kossuthiștii fac tot posibilul, ca se prelungéscă discuțiunea la infinit. Așa de pildă în ședința de Marțî Pap Zoltan a vorbit timp de 3½ óre. In ședința de Miercurî s'au distins érășî kossuthiștii. Pentru acéstă ședință erau notațî la cuvênt mai mult de 20 oratorî, așa că nu se scie când se va încheia seria discursurilor late și umflate. — In dietă fac obstrucție kossuthiștii mai tinerî, cei bětrânî șî-au reservat acest rol pentru desbaterea asupra proectului militar în comisiunea financiară. Komjaty Bela, de pildă, a vorbit la acest proiect în ședințele de Marțî și Miercurî și abia în ședința de ierî șî-a încheiat vorbirea.

Lupta in parlamentul german și tariful vamal. In diua de 2 Decemvrie st. n. majoritatea „Reichstag“-ului german compusă din Junkerî, conservativii din centru și dintr'o fracțiune a partidului național-liberal, a pus capět cu 209 contra 68 voturî desbaterei asupra regulamentului camerei și a admis astfel la discusiune propunerea conservatorului *Kardorff*, privitóre la propunerea *en bloc* a celor 946 posițiunî ale tarifului vamal german.

Minoritatea social-democratică—care a făcut opt dile obstrucțiune contra amintitei propunerî, se plânge, că cei din majoritate au întrebuințat forța și aséměnă procederea lor cu lovitura de stat de la 2 Decemvrie 1852 a lui Napoleon III.

De altă parte conservativii cer chiar modificarea regulamentului camerei. — „Kreuzzeitung“ scrie: „Nu trebue se lăsăm social-democraților triumful, ca tariful vamal se cadă în urma resistenței lor, pentru-că atuncî tóte ar merge d'a valma în imperiu. Bestiei trebue să i-se pună frêu până ce e încă timp. Cu acest regulament nu mai merge. Trebue modificat cu orî-ce preț“.

Votul de la 2 Decemvrie al „Reichstag“-ului german a produs marî îngrijirî în Viena și Budapesta cu privire la în-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Curiosităţî teatrale.

După V. Fournel.

Intunecimea de memorie la actorî e isvorul multelor întêmplărî în viéța de teatru.

Un actor de provincie cu numele Le Cocq juca pe Achille din *Iphigenia* și fusese aplaudat de tótă sala. In actul din urmă după versul:

„Cea dintâiŭ victimă preotu'mî va fi“, îl părăsi memoria cu desăvêrșire. Dér în loc se se oprésca și s'asculte suflerul și ast-fel se-șî paraliseze efectul câștigat, el continuà de la sine declamând cu mult foc tot ce-i trecea prin minte, vorbe fără de nicî o noimă. Ișî sfîrșit tirada cu multă putere și lumea zapăcită îl aclamà în urale nesfêrșite.

Décă ai sta puțin se te gândescî, te ai convinge, că nu-i tocmai greu se zăpăcescî mulțimea prin gesturî și prin espresiunea feții și a glasului. E destul se citâm casul lui Dugazon, actor rěsfățat al publicului. „Era între culise — povestesce d-l Ch. Maurice — în timpul unui antract de tragedie. Se îmbrăcà în mantaua roșie a lui Othello, poruncì se se ridice cortina și înaintà măreț până în fața scenii. In sală se făcù tăcere adêncă cu ochii fixațî la rampă. Dugazon pronunțà cu o voce sinistră: „O lampă.... douě lămpî.... trei lămpî....“ și așa mai departe până la dece, mergênd de-alungul rampei și dându-i fie-cărei esclamațiunî o nuanță ascendentă atât de accentuată și de seriósă, încât ținù publicul năucit ca sub presiunea unei puterî magnetice. Scena se jucase, Dugazon plecà mândru în aplausele unanime ale sălii. Prinsórea fù câștigată.

*

Un bětrân comedian era așa de obicînuit se cadențeze versul și se-i facă se-i sune rima, în cât odată în rolul lui Mithridate, când avù se dică:

.....Și sórtea inimică de m'a lovi când-va.
Invins persecutat“ ...

ișî uità sfîrșitul versului al doilea și numai din obiceiul de-a audi sunând rima continuà mașinalicesce: tatì, tatu, tată...

*

E adevěrat, că suflerul este pentru ajuarea memoriei actorilor. Ișî are și el legenda sa în istoria comică a întêmplărilor de scenă. Intr'o piesă un actor îșî uità cu totul ce se mai dică chiar în mijlocul unei declarații de amor. Suflerul se vědù silit se continue tótă tirada cu voce tare. Când o sfîrși, actorul se întórse către artistă și-i spuse calm, arătând la sufler: „D-șóră... precum v'a spus domnul“... etc. Se póte închipui ilaritatea publicului în fața acestei declarații.

Un altul îi dise odată suflerului „Tacî, lasă-mě se visez un moment“.

„Drace! O sciam așa de bine adî diminéță“.

Unul dintre principalii actorî ai comediei francese se încurcà într'o tragedie la pasagiul acesta:

„Eram în Roma atuncî“ — Repetà de mai multe orî aceste vorbe și nu-șî aducea aminte urmarea. Vědênd atuncia pe suflerul, care se distra și nicî prin gând nu-i trecea se șoptéscă, acesta îi strigà cu demnitate: „Bine, miserabile, de ce nu vreai se-mî spui ce făceam în Roma?“

*

Se juca o parodie a lui Theseu. O actriță asculta între culise declarația de amor a unui bětrân de șése-decî de anî. De-odată îșî aude replica chiar în momentul când bětrânul se lăsase la piciórele ei voind se-i sărute mâna. Actrița se smulse brusc și întrà în scenă, fără se bage de sémă că peruca bětrânului Adonis se agățase de-o aripă a hainei sale. Lumea începù se aplaude frenetic și se porni un rîs nebun, când de după o culisă se ivi capul chel al bětrânului, care îșî căuta zăpăcit peruca. Actrița mulțumi aplauselor, îșî desfăcù peruca de rochie și 'șî continuà rolul ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic.

cheierea tratatelor, despre care am mai vorbit.

E aprópe sigur, că tariful vamal german va isbuti sĕ fie votat şi că înainte de încheierea anului curent. Germania va denunţa tratatul de comerciu încheiat cu Austro-Ungaria. Acésta din urmă e pentru acest cas cu totul *nepregătită*. Tarif nou nu are şi pe cel vechiŭ legea l'a pus afară din vigóre.

Fiind-că până acum nu s'a încheiat învoirea vamală între cele două state dualiste, Austro-Ungaria nicĭ nu póte încheia tratate comerciale, decât numai până la 1907, ér Germania anevoie s'ar învoi a încheia un nou tratat numai pe patru anĭ. C'un cuvânt situaţia monarchiei e cum nu se póte mai strîmtorată.

Reformele din Turcia. Reformele publicate în mod oficial cu data de 3 Decemvrie conţin următórele: Gendarmeria în privinciile europene va fi compusă din mohamedanĭ şi creştinĭ; valii vor fi datorĭ a supraveghia asupra agriculturei, edilităţii publice şi a industriei. Din venitele vilaetelor 5% se vor întrebuinţa spre lucrările publice. In localităţile, unde sunt mai mult de 50 case, se vor înfiinţa scolĭ primare. Două din trei părţĭ ale venitelor din vilaete se vor întrebuinţa pentru şcólele din vilaete, ér a treia parte pentru şcólele superióre din Constantinopol. Se vor înfiinţa tribunale pretutindenĭ, unde prescrie regulamentul organic. Aceste tribunale vor aplica legile independent de orĭ-ce influenţă.

Acestea şi alte dispoziţiunĭ administrative şi judiciare cuprind reformele din Turcia.

Ludovic Mocsary

despre cestiunea naţionalităţilor.

— Urmare. 5. —

Sĕ ne lămurim asupra situaţiunei. Eu nu vrĕu sĕ stau în faţa halucinaţiilor şi declamaţiilor şovinismului, cu frase. Vrĕu sĕ-mĭ dovedesc afirmările.

Nu vrĕu sĕ neg, că din insu-şĭ faptul, că în privinţa naţională ţera acésta nu constitue un stat compact, derivă consecenţe păgubitóre; afirm însĕ, că consecenţele acestea *numai înăsprite prin politica de maghiarisare pot deveni fatale.*

E neîndoios, că faptul, că populaţia Ungariei nu aparţine unei singure rasse şi nu vorbesce una şi aceeaşĭ limbă maternă, formézá isvor de multă bătaie de cap. Acésta însĕ trebue s'o primim cu resignaţiune, fiind-că n'o putem schimba. A ne tângui asupra acestui fapt şi prin jăluirea acésta a-ne lăsa răpiţĭ spre lucrĭ chimerice şi nesocotite, póte sĕ facă sĕ devină periculósă starea de neînţelegere. Că ce fel de posiţie am ocupa în lume, décă în locul stărilor poliglote actuale am păşi pe terenul practic al lumii cu două-decĭ de milióne de Maghiarĭ, cu acésta ne putem ocupa une-orĭ când ne aflăm în disposiţie tristă-veselă, şi am pute dice cu contele Iuliu Andrassy, că atuncĭ n'ar fi bine, ca Maghiarul sĕ aibă vecinĭ; până atuncĭ însĕ sĕ nu încercăm a vindeca radical rĕul, sĕ nu ne lăsăm a fi răpiţĭ de gândul de a maghiarisa tóte naţionalităţile.

Isvorul acestor rele a ţîşnit atuncĭ, când s'a redeşteptat ideia de naţionalitate; este decĭ de dată mai nouă. Causa rolului secundar, ce-l jucăm de patru sute de anĭ, nu se află în raporturile de naţionalitate, ci în ocupaţiunea turcéscă şi în antidotul acesteia, în alianţa austriacă. Cât timp nobilimea maghiară a format esclusiv partea activă a naţiunei şi prin nobilisărĭ şĭ-a asimilat elemente de altă naţionalitate, rassele deosebite nu cumpăniau nimic; greşéla a fost însĕ, că elementul conducĕtor maghiar nu era mai numĕros, şi totu-şĭ el şĭ-a dus în primul rênd pielea la târg. Rĕul acesta din urmă, ce-i drept, astădĭ nu mai esistă, căcĭ adĭ de-opotrivă e dusă la târg pielea Maghiarului şi a Nemaghiarului, — *de către alţii.* De la redeşteptarea ideii de naţionalitate încóce a rĕmas în tot casul rĕul, că de ar esista între diferitele naţionalităţĭ raporturĭ orĭ-cât de bune, totu-şĭ întréga naţiune politică nu cântă pe-o córdă, ca atuncĭ când ea ar consta deplin din elemente omogene; acésta póte fi o piedecă în deplina desfăşurare a forţelor naţionale. Raporturile actuale de naţionalitate sunt de aşa fel, încât în orĭ-ce cas ele representă o povară care îngreunéză mersul corăbiei statului.

Cestiunea este, cum sĕ cumpănim importanţa situaţiunei create prin raporturile de naţionalitate; cum sĕ cumpănim pericolul acestei situaţiunĭ; care sunt mijlócele cu carĭ credem a înlătura acest pericol şi care este jertfa, pe care am fi gata s'o aducem pentru a garanta aceste mijlóce.

In cestiunea naţionalităţilor — deşi ea de mai bine de o ½ de secol e la ordinea ḑilei — ne aflăm încă tot în stadiul acela, că n'am ajuns la cunóscerea deplină a raporturilor, cu atât mai puţin la o politică corectă. Ceea-ce s'a făcut până acum, a fost numai o sondare. A intervenit, ca sĕ ḑic aşa, un interval lucid disposiţia pacinică, a domnit în anii 50—60; de atuncĭ însĕ a ajuns de asupra aşa numitul şovinism, care progreséză gradat, Sunt mulţĭ, de sigur, carĭ sunt stăpâniţĭ de îndoială faţă cu corectitudinea acestei direcţii, ei însĕ nu cutéză a-se împotrivi curentului. Totul însĕ pórtă timbrul mai mult al înflăcărării nesocotite, decât al pasiunei, timbrul ameţirii prin frase. In mijlocul marelui sgomot, fórte puţin poţĭ sĕ distingĭ direcţia unei politice bine definite. Insuşĭ programul maghiarisării, cum am arătat mai înainte, e atât de nedefinit, încât eu cred a pute afirma, că în obiectul acesta nu este spus nicĭ acum ultimul cuvênt şi ar fi încă posibilitatea, ca o mână tare, luând ca Neptun tridentul, sĕ ordone linişte valurilor curentului, sĕ ia în mâna-i opera înţelegerii şi împăciuirii, şi sĕ nu se témă, décă sovinismul îi va striga, că face tovărăşie cu trădătorii de patrie.

Este asĕmĕnare între situaţia actuală şi între situaţia când naţiunea era imediat după desastrul de la Mohaciŭ. In locul Turcului esistă aḑi cestiunea naţionalităţilor. Faţă cu acéstă cestiune naţiunea stă şi aḑi înaintea unei marĭ probleme. Mult a durat şi deplina necunóscere a pericolului turcesc, ce ne ameninţase odinióră. Chiar şi marele nostru rege Matia Huniade îşĭ uitase de politica gloriosului sĕu părinte şi şĭ-a îndreptat armele spre apus. Distinsul nostru istoric Beöthy Acatiu încă crede, că Matia a făcut'o acésta, pentru-ca ţéra, care va deveni mai mare şi mai puternică, sĕ pótă mai sigur sta faţă cu cuceritorul de la Rĕsărit.*) După lupta de la Mohaciŭ Turcul a eşit, dér nu era îndoială, că se va întórce. Intrebarea cea mare era, ce sĕ facă naţiunea în faţa pericolului cert.

Décă situaţia e analogă, analogă e şi acea hotărîre de sine, spre care naţiunea se lasă. a fi aḑi tîrîtă. Se pare-că vrea sĕ repete acel pas fatal prin care şĭ-a căutat refugiu în sfântul imperiu roman şi sub aripele protectóre ale dinastiei, care a prins rădĕcinĭ în acel imperiu. Intr'asta zace logica şovinismului maghiarisător. Sunt unii, carĭ conscient urméză acestei logice şi carĭ şĭ-au dat sémă despre aceea, că unde duce logica acésta. Dér sunt şi de aceia, carĭ inconscient se lasă a fi prinşĭ în mrejile ei — despre ceea-ce doresc a mai vorbi, căcĭ şi dintr'o parte şi din alta resultatul armoniéză.

Este aşa-dér sistem în demenţa lui Hamlet. Edificiul logicei şovinismului e construit din următorul resonament:

Causa principală a slăbiciunei fiinţei nóstre de stat zace în aceea, că populaţia ţerii nu e compactă şi uniformă. A schimba acésta, este o necesitate şi o problemă atât de importantă, în cât tóte celelalte trebue sĕ fie puse la o parte. Problema acésta e mai primordială chiar şi de cât realisarea independenţei în locul stării de drept public actuală. Pe lângă starea de drept public actuală avem *mână liberă în esecutarea maghiarisării*; sĕ nu atacăm decĭ starea de drept public, sĕ nu primejduim maghiarisarea prin rĕsturnarea stării de drept public, ca sĕ nu perdem avantagele situaţiunei actuale. De acésta trebue sĕ ţinem sémă cu atât mai vîrtos, cu cât din punct de vedere al maghiarisării situaţia de drept public actuală e mai favorabilă, de cum ar fi uniunea personală şi mult mai favorabilă de cât deplina independenţă de stat. In casul realisării uneia sĕu celeilalte (uniunea personală, sĕu independenţa) ar trebui neapĕrat sĕ facem concesiunĭ, şi încă marĭ, naţionalităţilor, pe când aḑi în cadrele monarchiei comune, — după cum vedem de 30 de anĭ — cestiunea naţionalităţilor e neutralisată. Neplăcerĭ şi neajunsurĭ sunt destule, adevĕrat că viitorul nu e cu totul asigurat, dér de fapt putem trăi, ba putem chiar sĕ practicăm maghiarisarea. Drept acoperire şi pentru menţinerea statului quo, a liniştei publice în stat şi a ordinei, cel mai bun mijloc este armata comună, acest mare „fogdmeg“ neutru, în cât cu greutatea ei colosală póte suprima orĭ-ce făptuire. Décă am înfiinţa armată maghiară, organismul ei ar fi un nou teren pentru veleităţile naţionaliste, aşa-dér din punct de vedere al încrederei, ea (armata maghiară) nu s'ar pute asĕmĕna cu armata comună. Sĕ rĕmânem decĭ constant pe basa dreptului public actual; cei ce cred, că prin menţinerea intactă a acestei base aducem jertfe, aceia sĕ-şĭ gândéscă, că facem acésta pentru un scop de cât care mai înalt nu esistă pentru noi. Sĕ întărim naţiunea, sĕ creăm cele 20 milióne de Maghiarĭ, şi atuncĭ punctul de gravitare al monarchiei va fi în Ungaria şi vom dobândi mai mult de cât prin uniune personală sĕu prin deplina independenţă; se va realisa atuncĭ cel mai înalt grad al vechei nóstre glorii marele imperiu maghiar.

(Va urma).

*) Şi Beöthy Acaţiu, Curuţ de la rótă, ar ţintui chiar stelele pe faţa iubitei sale naţiunĭ, şi află cadenţe pentru fie-care faptă a străbunilor. — Autorul.

Un incident în dietă.

In şedinţa de la 3 Decemvrie a dietei, deputatul *Gaál* Sandor (48-ist) a ţinut un lung discurs la desbaterea asupra indemnităţii. El a vorbit între altele şi despre *cestiunea naţionalităţilor.*

A declarat mai întâiŭ, că *nu recunósce naţionalităţĭ*. Nu esistă naţionalităţĭ în Ungaria. Din punctul de vedere al dreptului constituţional, în Ungaria trăesc elemente de diferite popóre, dér naţionalitate nu esistă, ci numai naţiune. Coloman Szell a încuragiat naţionalităţile (!) şi greşala lui este, că se află în dietă deputaţĭ agitatorĭ. E martor, că ministrul-president nicĭ-odată n'a influenţat judecătoriile, ca sĕ procédă în contra naţionalităţilor. Citesce apoi părţĭ din ḑiarul lui Lutz *Korodi* („Kronstädter Zeitung“) în care se agită contra maghiarimei.

Lutz *Korodi:* Articolele nu sunt cele adevĕrate.

Gaál S.: Cel ce-şĭ négă articolele scrise de el, acela nu e cavaler.

Gaál S: Deşi comisiunea de imunitate a estradat pe Korodi pentru aceste articole, totuşĭ în urma intervenţiei ministrului de justiţie, nu s'a deschis procedură contra lui Korodi.

L. *Korodi*: Date false.

Gaál S.: Urméză cu cetirea articolelor din „Kronstädter Zeitung“, în carĭ „se atacă constituţia“.

Rátkay L.: D-nul Lutz le afirmă acestea?

L. *Korodi:* Când le-am scris?

Lukacs Gyula: De ce nu tragĭ consecenţele? De ce vii aicĭ sub scutul constituţiei maghiare?

Gaál S.: Lutz Korodi scrie articolele acestea. Intr'alt articol înfieréză fetele sasce, carĭ s'au dus la o petrecere maghiară.

Rátkay L.: Étă gavalerul Lutz.

Gaál S.: Că un astfel de om de ce se face deputat, nu pricep. Intr'un rênd Lutz a petiţionat la *împĕratul* (Mare mişcare în stânga estremă).

L. *Korodi*: Nu eu, ci nevastă-mea.

Lengyel Z.: Sĕ-ţĭ fie ruşine (Strigărĭ: Se ascunde după spatele nevestei).

Bartha Ö: Cel ce face aşa ceva, nu e Maghiar.

L. *Korodi*: N'am înţeles.

Barta Ö: Étă-l că se face de-odată surd.

Gaál S.: Reîmprospetéză afacerea gimnasiului din Reghinul-săsesc pentru a dovedi, că ministrul president nu suprimă „uneltirile naţionaliste“. Datele dovedesc, că ministrul president cruţă pe agitatorii naţionalişti...

*

In şedinţa de la 4 Decemvrie, deputatul Lutz *Korodi* rectifică mai multe afirmaţiunĭ ale lui Gaál. El spune anume, că n'a fost dat în judecată pentru aţîtare, ci pentru agitare, şi că procedura s'a stins nu la ordinul ministrului de justiţie, ci

---

Un alt bĕtrân o păţi şi mai rĕu. Acesta era un financiar, care-i totdăuna dădea tîrcólele d-şórei Saulnier de la Operă. Acestei d-şóre însĕ îi făcea curte şi maşinistul teatrului, care nu prea vedea bucuros pe bĕtrânul sĕu rival. Odată i-se dădu ocasia sĕ-şĭ rĕsbune. Cortina era lăsată. Domnişóra Saulnier şedea pe-un nor, care odată cu ridicarea cortinei trebuia ridicat în aer. Bĕtrânul financiar se apropie de d-şóra, maşinistul vĕḑu şi la un semn al sĕu norul se înălţă în aer şi cortina se ridică. Tótă lumea din sală putù sĕ vadă pe bĕtrânul îndrăgostit sus pe nor, alăturea de d-şóra Saulnier, care represunta pe Minerva.

Cronicele teatrelor micĭ ne păstréză o mulţime de anecdote interesante. Se juca odată „Romeo şi Julietta“ sub Revoluţiune. Dómna Deharme, care făcea pe Julietta, în actul al cincelea era culcată cu faţa în sus pe mormêntul sĕu şi făcea admirabil pe mórta. Afară ploua torenţial şi plóia se furişa prin spărturile coperişului, carĭ erau fórte numĕróse la acest teatru sĕrac. O picătură îi căḑu Juliettei pe nas şi acésta, fără sĕ vrea, făcù o strâmbătură. A doua picătură, altă strâmbătură. Romeo îi şopti încet: „Nu te mişca!“ Picăturile însĕ cădeau mereu una după alta, ceea-ce o făcù pe biata Julietta sĕ-şĭ întórcă capul. Picătura îi căḑu în ochĭ. Cei din sală băgară de sémă ce se întêmplă pe scenă şi fie-care se apucă sĕ pândéscă momentul când avea sĕ cadă picătura.

Odată unul strigă cât putù:

„Ét'o!... „Pică!“ strigă altul.“

„Dómnă — strigă atuncĭ un rĕutăcios din sală sculându-se — n'aţĭ voi cumva sĕ primiţĭ umbrela mea?“

Tragedia lui Schakespeare se sfîrşi fórte vesel.

*

La o representaţie a Regelui Lear, la Londra, când Garrick se lăsă plângênd pe trupul Cordeliei, se observă de-odată, că figura sa ia o expresiune fórte veselă, cu totul diferită de cea pe care trebuia s'o aibă. Pentr'un moment toţĭ cei de prin prejur fură coprinşĭ de aceeaşĭ veselie. Insăşĭ Cordelia îşĭ deschise ochii de curiositate şi dimpreună cu Albani şi Kent isbucniră într'un rîs cu hohot. Spectatorii îi creḑură atinşĭ de un acces de nebunie. Dér étă ce se întêmplase:

Un măcelar se aşeḑă înaintea orchestrii într'un stal, însoţit de cânele sĕu, care avênd obiceiul de a-se aşeḑa pe scaunul stăpânului sĕu, creḑù că póte sĕ se bucure de acésta onóre şi la teatru. Măcelarul era fórte înghesuit şi-şĭ aşeḑă cânele cu piciórele de dinapoi pe scaun între piciórele sale şi cu cele de dinainte pe rampa orchestrii. Stăpânu-sĕu, gros şi gras ca măcelar ce era, simţi că îi e cald afară din cale şi voind sĕ se ştérgă pe cap, îşĭ scóse peruca şi şi-o puse un moment pe capul cânelui. In acésta atitudine cânele se credù vrednic sĕ fixeze pe actorĭ cu tótă gravitatea de care era capabil. In posiţia asta l'a zărit Garrick.

Z.

senatul de punere sub acusare a respins acusarea procurorului, ca nefiind întemeiată. Oratorul spune, că nu este redactor la „Kr. Ztg.“, dér îi împărtăşesce principiile, carĭ sunt cu desăvîrşire legale.

Korodi protestéză contra reproşurilor, ce i-se fac ministrului preşedinte din causa lui şi a colegilor sĕi saşĭ, deórece aceştia nu sunt responsabilĭ pentru atitudinea lor politică, decât alegĕtorilor lor.

Gustav *Lindner* face de asemenea reflecsiunĭ la discursul lui Gaál. Se referă la activitatea sa de 30 anĭ, ca profesor de dreptul public la universitatea din Cluşiŭ, şi declară solemn, că el nu e agitator duşman statului, ci representant al principiilor partidului poporal săsesc. Oratorul protestéză contra suspiţionărilor nemotivate.

Dionisie *Sebes* declară, că amêndoi antevorbitorii au părăsit de mult terenul acelui partid, pe care şi dênsul îl recunósce de patriotic, şi din causa acésta el (Sebes) nu-i recunósce de representanţĭ ai poporului săsesc. Atacă violent pe Korodi şi mai ales pe Lindner, care ajungênd la pensie, a ţinut un toast contra statului şi şĭ-a făcut ultima chitanţă despre primirea salarului ca profesor universitar maghiar, în limba germană.

SCIRILE DILEI.

— 22 Noemvrie

Noul ministru plenipotenţiar rus în Bucurescĭ. Miercurĭ la órele 12, d-l de Giers, noul ministru plenipotenţiar al Rusiei, a fost primit în audienţă la palatul regal de M. S. Regele Carol. La órele 11 jum. unul dintre adjutanţii palatului, s'a dus cu trăsura regală la legaţiunea rusă, de unde a luat pe noul ministru plenipotenţiar pentru a-l conduce la palat. Personalul legaţiunei a urmat în alte două trăsurĭ ale palatului. In curtea palatului se afla o companie din reg. I geniu cu musică şi drapel. La întrarea trăsurei regale în curtea palatului, musica militară întonéză imnul imperial rusesc, ér trupa a presentat arma. D-l de Giers a fost întrodus în sala tronului de către d-l general Priboianu, mareşalul Curţei, unde a fost presentat M. S. Regelui, de către d-l I. Brătianu, ministrul afacerilor streine. Noul ministru plenipotenţiar a remis M. S. Regelui scrisorile sale de acreditare din partea M. S. Ţarului Nicolae II al Rusiei, ţinênd o scurtă alocaţiune. Suveranul a urat bună sosire noului representant, după care a urmat presentările personalului legaţiunei. După terminarea solemnităţii, d-l de Giers a fost recondus la localul legaţiunei cu acelaşĭ ceremonial.

† Onoriu Tilea. Marţĭ la 11½ a încetat din viéţă după lungĭ şi grele suferinţe, Onoriu *Tilea*, inginer şi proprietar în Şmig. Rĕposatul a fost singurul inginer român hotarnic. Din partea obidatei famili am primit următorul anunţ funebru:

Emilia Tilea născ. Dr. I. Raţiu, cu adêncă durere anunţă în numele sĕu, al familiei şi al numeroşilor consângenĭ, trecerea la cele eterne a neuitatului ei soţ, resp. tată, frate, cumnat etc. *Onoriu Tilea*, inginer şi proprietar, rĕposat după lungĭ şi grele suferinţe în etate de 51 anĭ, după o activitate neîntreruptă dedicată binelui familiei şi poporului sĕu, în 2 Decemvrie n. la 11½ óre a. m. 1902. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale iubitului defunct vor fi aşedate spre odihnă vecĭnică în curtea bisericei gr. cat. din Şmig, Joi în 4 Decemvrie a. c. la 1 óră p. m. Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Şmig, 2 Decemvrie 1902.

Jalnica familie.

Furor scribendi a lui Banffy. Br. Desid. Banffy continuă în „Magyar Közélet“ faimósa serie de articole despre politica naţionalistă maghiară. De astă-dată Banffy vorbesce despre esecutarea legii privitóre la maghiarisarea numelor localităţilor. Accentuéză, că în interesul consolidării naţiunei maghiare, trebue sĕ se lupte cu arme mai eficace, decât până acum. Ar fi necesar, ca legile sĕ fie aplicate cu deplină rigóre.

Gratulaţie. Suntem rugaţi a da loc între scirile dilei următórelor rêndurĭ: „Gratulez d-lui Vasilie *Goldiş* din Arad pentru articolul d-sale „Pagânii“ publicat în „Trib. Pop.“ din Arad n-rul 214 de la 2 Decemvrie a. c. în care dice, că „sĕ-i bată Dumnedeu“ pe păgâni, pe ucigaşiĭ (onórei) altora“ etc. etc. Şi mai ales îi gratulez pentru-că a publicat acest articol în numita fóie, căcĭ sper cum că redactorul ei şi întreg corpul ei redacţional îl va fi cetit şi se vor însufleţi de cele ce le scrie d-l Goldiş. In deosebĭ aşĭ recomanda cetirea numitului articol acelui domn, care în acelaşĭ numĕr al „Tribunei Pop.“ a scris prima „noutate“ cu data Arad 1 Decem. 1902, care, cu privire la „găzduirea din Timişóra“ a d-lui Măglăş, este o minciună infamă, ne cum sĕ se pótă „constata“. — *Un cetitor din Timişóra al „Trib. Pop.“*

Mirésă arsă. „M. P.“ din Cluşiŭ scrie: Duminecă şĭ-a serbat cununia candidatul de preot Silviu *Vlad* cu d-şóra Sidonia *Brăteanu* în biserica gr. cat. din Tohat. Era de faţă public numĕros, ér nunii şi surorile de mirésă ţineau făclii aprinse în mână. Preotul sĕvîrşia tocmai cununia, când haina uşóră a miresei s'a aprins din făclia unei domnişóre. Flacările au cuprins într'o clipă întréga haină. Domnişórele nu scieau ce sĕ facă în spaima cea mare şi căutând sĕ stingă flacările, li-s'au aprins şi hainele lor. Mirele a avut atâta presenţă, de a rupe o parte a hainelor, dér cele mai călduróse de desupt nu le-a putut rupe. In tumultul ce s'a produs, cineva a alergat după apă, cu care s'a stins flacările ce cuprinseseră hainele domnişórelor Ella Pop şi Olga Radu, carĭ au suferit arsurĭ grave. Mirésa a murit în urma gravelor rănĭ încă în nóptea aceea. — Nu scim, care Tohat sĕ fie acesta, deóre-ce în Transilvania sunt trei localităţĭ cu numele unguresc de Tohat: românesce Tauri (Năsĕud), Tohat (Sĕlagiu) şi Tău (Blaşiŭ).

Societatea de lectură a tinerimii universitare din Budapesta *„Petru Maior“* invită la serata festivă, ce o va arangia în memoria marelui metropolit Andreiŭ baron de Şaguna la 13 Decemvrie st. n. 1902, în sala cea mare a hotelului „Archiducele Ştefan“ (Isván főherczeg szálloda V., Akadémia-utcza 1 sz.) Inceputul precis la 8 óre séra. După esecutarea programei cină comună à la carte. Ofertele benevole în favorul societăţii se primesc cu mulţumită şi se vor publica.

Programul: 1) Cântec de jertfă, de Beethowen, esecutat de corul societăţii, cu acompaniament de harmoniu. 2) Şaguna ca scriitor, disertaţie de Ioan Lupaş, stud. phil. 3) Fantasie din Faust, de Alard, solo de violină, esecutat de Leo Bohăţel, stud. techn., acompaniat la piano de Aurel Iorga, stud. med. 4. Cosi fan Tutte, ouvertură de Mozart, esecutată de orchestra societăţii. 5) Ceva despre noi, conferinţă de Dionisie Stoica, stud. phil. 6) In zadar, de G. Dima, esecutat de corul societăţii. 7) Rosa Orientului, vals de Ivanovicĭ, esecutat de orchestra societăţii.

Afacerea de imunitate a deputatului Carol Lurtz va veni în desbaterea comisiunei de imunitate în şedinţa de la 10 Decemvrie.

Procesul lui Hermann Schroff. In afacerea procesului de pressă intentat fostului redactor de la „Kronstädter Zeitung“, judecătorul de instrucţie Köllö din Têrgu-Mureşului, a încheiat cercetarea. Procurorul conte N. Lazar a înaintat actul de acusare, în care cere deţinerea mai departe a lui Schroff şi ridică în contra lui acusă pentru cincĭ articole, în carĭ ar fi agitat contra naţiunei maghiare şi pentru două articole în carĭ a lăudat fapte punibile. Cere în fine, ca pertractarea finală sĕ se ţină cât mai curênd.

Executarea lui Friedrich.

Asupra ultimelor óre ale lui Friedrich şi a esecutării lui, care s'a sĕvîrşit la 4 Decemvrie, se scrie din Cluşiŭ:

In ajunul executării asasinul a primit visita amantei sale, Frida Hörr, care a venit cu copilul sĕu în etate de opt lunĭ sĕ vadă pentru ultima óră pe acela, care a nenorocit'o şi pe ea împreună cu nevinovatul copilaş, şi şi pe sine însuşĭ. Friedrich se uita plângênd la copil şi dicea: Incă nu cunoscĭ pe tatăl tĕu, dér vei audi de vestea lui îşi îl vei blăstĕma, că a adus ruşine mamei tale şi ţie.

Călĕul Bali Mihaly a ridicat furcile în ajunul esecutării.

Séra, după ce s'au dus visitatorii, condamnatul a rĕmas numai cu preotul Dr. Iosif Hirschler. Friedrich s'a purtat liniştit, a dis rugăciunile şi a scris o scrisóre la soru-sa în Alba-regală. Pe la órele 3 dim. însĕ l'au apucat nisce fiorĭ şi a început sĕ ţipe spunênd, că i-e frică de spânzurătóre. Preotul d'abia l'a putut linişti. Pe la órele 5 s'a spovedit şi cuminecat.

Diminéţa la órele 6 a venit în curtea tribunalului o companie a reg. 51, care a format cordon în jurul furcilor. In faţa furcilor s'a aşedat o masă pentru judecătorĭ.

Condamnatul a fost adus la locul de pierdare spriginit de braţul preotului. In mânĭ avea o cruce, pe care o strîngea convulsiv. Când a eşit din temniţă a dis:

— O, Dómne, Atotputernice şi milostive, fie-ţĭ milă de mine!

Procurorul Csipkés Károly i-a adresat cuvintele:

—Pregătesce-te la mórte cum se cade unui creştin credincios şi pĕcătos pocăit, avênd încredere neclintită în Dumnedeu.

Apoi s'au cetit sentinţa şi rĕspunsul de la Maiestatea Sa asupra petiţiei de graţiare.

Condamnatul nu mai asculta, ci săruta mereu crucea dicênd către preot: Ce mĕ tot ţin aicĭ, de nu sfêrşesc odată cu mine?

Procurorul a dis apoi:

— Friedrich! De la justiţia pămênténă ţi-ai luat rĕsplata. De acum vei da sémă înaintea lui Dumnedeu.

Şi intorcêndu-se către călău:

— Călĕule Bali Mihaly! îţĭ predau pe acest condamnat la mórte. Fă-ţĭ datoria.

Călĕul cu cele două ajutóre ale sale l'au apucat şi ridicândul pe o scară cu 2 trepte, i-au pus ştrengul în gât. Preotul i-a întins încă odată crucea, pe care a sărutat'o. Călĕul stătea sus pe scară şi îi acoperia ochii cu mânile, apoi i-a acoperit faţa cu o năframă albă.

Medicii peste câteva minute au constatat mórtea.

Preotul a îngenunchiat lângă spânzurătóre şi a rostit o rugăciune. Căpitanul companiei a dat comanda: „La rugăciune“ şi curtea tribunalului a început a se goli.

Treidecĭ de minute a stat corpul lui Friedrich spândurat, apoi a fost luat jos, ér medicii Kenyeres şi Kerekes i-au făcut autopsia.

Inmormêntarea s'a făcut la órele 2. Din partea familiei nu era de faţă decât frate-sĕu mai mare şi soţia acestuia.

Scrisorile prinţului Mirko.

La curtea din Cettinje domnesce actualmente mare agitaţie din causa unei afacerĭ, în care este încurcat fiul al doilea al principelui Nichita.

Prinţul Mirko s'a însurat înainte de asta cu vr'un an cu Natalia, fiica colonelului sêrbesc Constantinovicĭ. Căsĕtoria acésta a fost favorisată de Nichita, de óre-ce Constantinovicĭ fiind înrudit cu dinastia, în cas, când regele Alexandru n'ar avé urmaşĭ, ginerile lui Constantinovicĭ ar puté deveni regele Serbiei, mai ales fiind-că Nichita se bucură atât de protecţia Rusiei, cât şi de cea a Italiei. Planului acestuia însĕ s'au ivit în cale acum marĭ pedecĭ.

Inainte de asta cu vr'o doi anĭ, pe când prinţul Mirko era încă necăsĕtorit, la teatrul curţii din Muntenegru dedea representaţiunĭ o trupă sêrbéscă din Ungaria de sud. Prinţul Mirko se amoresà de o actriţă, şi întreţinù cu ea o corespondenţă îndelungată. In scrisorile sale — vr'o 150 la numĕr — prinţul trata nu numai de amor, ci şi de lucrurĭ politice.

Se înţelege, că după ce se făcù căsĕtoria cu d-şóra Constantinovicĭ, prinţul renunţà la relaţiile sale de amor, dér nu s'a gândit la aceea, sĕ-şĭ céră scrisorile înapoi. Mai târdiu însĕ a trimis pe căpitanul Novacovicĭ la prietina sa de odinióră, cu misiunea de a reclama scrisorile Actriţa a înapoiat cele 150 de scrisorĭ fără nicĭ o împotrivire şi lucrurile ar fi fost aplanate, décă căpitanul Novacovicĭ nu s'ar fi gândit altfel. Căpitanul, care mai nainte fusese în armata sêrbéscă, de unde a eşit din causa unor neplăcerĭ, ce le avuse, a socotit, că prin numitele scrisorĭ îşĭ va puté crea érăşĭ o posiţie bună în Serbia. El a copiat decĭ scrisorile pentru-ca sĕ le utiliseze spre scopurile sale Din causa acestor scrisorĭ domnesce aşadér agitaţie la curtea din Cettinje.

NECROLOG. Infrânţĭ de durere, aduc subscrişii la cunoscinţa consângenilor, prietinilor şi a cunoscuţilor, că blânda şi neuitata soţie, mamă şi bună, **Anastasia Moldovan** născută Petco, a încetat adĭ din viéţă într'al 62-lea an al etăţii şi al 42-lea al fericitei sale căsĕtorii. Rĕmăşiţele pământescĭ se vor aşeda spre vecĭnica odihnă Vinerĭ în 5 Decemvrie st. nou d. a. la 2 óre în cimiteriul bisericei gr. or. din Băiţa. Dormĭ în pace!

Băiţa (l. Deva) 3 Decemvrie 1902 st. n. George Moldovan ca soţ. Dr. Silviu Moldovan, Demetriu Moldovan, Valeria Moldovan măr. Dr. Cornel Moldovan, Anastasiu Moldovan, Marcel L. Moldovan ca fii şi fiică, Dr. Cornel Moldovan ca ginere Ana, Eugenia şi Maria Moldovan, ca nepóte.

ULTIME SCIRI.

Sibiiu, 5 Decemvrie n. (Telegr. part.) **Dr. Ioan Raţiu a rĕposat astă nópte subit.**

Viena, 4 Decemvrie. Din causa timpului neplăcut, Majestatea Sa monarchul sufere érăşĭ de durerĭ reumatice. Starea sĕnătăţii monarchului nu-i va permite se vină în curênd din Schönbrunn la Viena. In cercurile curţii se vorbesce, că medicii au sfătuit pe Maj. Sa sĕ petrécă érna acésta în Cannes.

Literatură.

Librăria Socec din Craiova va scóte în curênd celebrul român al lui Lermontov *Un erou al timpului nostru*, traducere de B. *Marian*. Un exemplar pe hârtie velină va costa 2 lei. Se trimite înse pentru 1·50 persónelor carĭ vor înainta de p'acum acéstă sumă d-lui B. Marian, fund. Vânătorĭ 7, Bucurescĭ.

A apărut *„Almanachul“* societăţii *„Petru Maior“* Budapesta 1901 cu un conţinut bogat şi ilustrat. Format 8° cu 144 paginĭ. *Preţul 4 coróne.* Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureşianu* cu preţul indicat, plus 35 banĭ porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Călindarul Plugariului.

A apărut și se póte procura de la tipografia *A. Mureșianu* — Brașov, „Călindarul Plugariului“. Prețul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele poștale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reușit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moș Radu, Legenda pămĕntului și a muncii, de Dim. Dan, „Aĭ mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănățenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine representată prin următórele articole: „Dușmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor“ de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor și viilor“, „Ce plătesce banul și cum îl crutâm noi?“

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„povețe“*, apoi „Diverse“ și în fine „Anecdote și Glume“.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțurĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Decemvre n. 1902.

Renta ung. de aur $4^0/_0$	120.35
Renta de coróne ung. $4^0/_0$	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2{}^0/_0$	90.65
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2{}^0/_0$	97.85
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonurĭ rurale ungare $4^0/_0$	200.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	156.75
Impr. ung. cu premii	101.20
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	101.—
Renta de argint austr.	120.60
Renta de hârtie austr.	100.45
Renta de aur austr.	92 05
Losurĭ din 1860	151.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.57
Acții de-ale Băncei ung. de credit	702.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	669.—
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane	$117.02^1/_2$
London vista	239.40
Paris vista	95.25
Rente austr. $4^0/_0$ de coróne	95.—
Note italiene	—.—

Cursul pieței Brașov.

Din 5 Decemvre n. 1902.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.90	18.94
Argint român.	18.80	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	19.07
Galbenĭ	11.20	10.30
Lire turcescĭ	21.40	21.50
Ruble Rusescĭ	2.54	—.—
Mărcĭ germane	117.25	—.—
Scris fonc. Albina $5^0/_0$	101.—	102.—

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 6·45 m. dimin.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 6·55 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren accel. la órele 10·4 m. séra.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

I. Trenul de persóne la óre 8.25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Diuc-Gyimcs).

Sz. 11903—1902.
tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a „Furnika“ fogarasi takarékpénztár végrehajtatónak Szávu Petru Zevedeiu végrehajtást szenvedő elleni 347 kor. — fil. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a fogarasi kir. járbiróság) területén levő, a felső-szombatfalvi 98 sz. tljkvben Szávu Petru Zevedeiu, Szávu Pétru Juon és Szávu Petru Moise nevén álló A † 244, 245, 246 hrsz egész ingtlnra 363 kor.

5962	hrsz	egész	ingtlnra	11 kor.						
245/1	„	„	„	31 „	6279	„	„	„	21	„
2963	„	„	„	19 „	6507	„	„	„	07	„
2976	„	„	„	18 „	6522/1	„	„	„	19	„
2999, 3000, 3001	„	„	„	19 „	6548/2	„	„	„	08	„
					6588	„	„	„	21	„
3087	„	„	„	15 „	6813	„	„	„	14	„
3483	„	„	„	43 „	6913/2	„	„	„	24	„
3508	„	„	„	40 „	7178, 7719	„	„	„	28	„
3773, 3797	„	„	„	21 „	9213	hr	„	„	44	„
3777	„	„	„	18 „	9224	„	„	„	03	„
3963	„	„	„	19 „	9282	„	„	„	21	„
4043	„	„	„	04 „	9475	„	„	„	05	„
4078/1	„	„	„	03 „	9485	„	„	„	04	„
4419	„	„	„	02 „	9550	„	„	„	06	„
4554/2	„	„	„	06 „	9631/2	„	„	„	04	„
5357	„	„	„	18 „	9672	„	„	„	03	„
5444	„	„	„	06 „	9697	„	„	„	06	„
5447	„	„	„	03 „	10119/2	„	„	„	11	„
5960	„	„	„	16 „	10124	„	„	„	08	„

koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi Deczember hó 24-dik napján délelőtt 9 órakor** Felső-Szombatfalván megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának $10^0/_0$-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi Október hó 4-én napján.

A kir. járásbiróság, mint tlknyvi hatóság.

Schupiter,
kir. albiró.

765.1—1

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.